

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**HISTÒRIA MODERNA I.
ECONOMIA I SOCIETAT**

Coordinació: VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ

Any acadèmic 2021-22

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA MODERNA I. ECONOMIA I SOCIETAT			
Codi	100071			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història (R 2015)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ			
Departament/s	HISTÒRIA DE L'ART I HISTÒRIA SOCIAL			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	1 crèdit = 25 hores de treball de l'estudiantat (HTE) = 150 HTE HTE-Presencial en aula= 30 HTE-Presencial en l'espai virtual = 30 HTE-No Presencial = 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Aula i espai virtual: Català Lectures i altres activitats: Español / English			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ	mariajose.vilalta@udl.cat	6	Dies: Dilluns i Dimarts en horari de tarda (18-20h.) Lloc: Campus Virtual a través de videoconferència, pròvia sol·licitud individual o de grup feta en aula o per correu-e.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Resum dels resultats d'aprenentatge propis de l'assignatura adequats als del Grau d'Història

RA1- Prendre consciència de les continuïtats i canvis existents en el trànsit entre el món medieval-modern i el món modern-contemporani.

RA2- Identificar els processos de permanència i de canvi en les esferes de l'economia i la societat al llarg dels segles XVI-XVIII.

RA3- Comprendre la importància de les bases materials i l'organització social en la configuració de les societats d'Antic Règim.

RA4-Reconèixer la interrelació entre els canvis econòmics i culturals en el procés de laïcització del pensament.

RA5- Reconèixer la interrelació entre els canvis econòmics i culturals en el procés de formació de l'Estat modern.

RA6- Identificar, en textos de lectura, les tesis principals i el posicionament dels principals historiadors/es que han investigat el període.

RA7- Assimilar correctament el contingut de materials d'estudi diversos i aprofitar els nous recursos tecnològics per fonamentar un sòlid coneixement de les característiques de l'època Moderna.

*Es tindrà especial cura en un enfocament dels problemes històrics des de la perspectiva d'història de les dones.

Competències

Resum de competències bàsiques i específiques pròpies de l'assignatura adequades a les del Grau d'Història

Competència Bàsica 3 - Que l'estudiantat adquireixi la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Competència Bàsica 4 - Que l'estudiantat pugui transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Competència Bàsica 5 - Que l'estudiantat pugui consolidar un coneixement bàsic dels principals fets i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica.

Competència Específica 1 - Que l'estudiantat desenvolupi la capacitat per a comprendre els grans processos polítics, socials i econòmics de la Història des d'una perspectiva sincrònica i diacrònica

Continguts fonamentals de l'assignatura

- **CAP A UNA DEFINICIÓ DE L'ÈPOCA MODERNA.**

- LA VIDA I EL TREBALL DE LES PERSONES DE L'ÈPOCA MODERNA

1. Població i família
2. El treball al món camperol
3. El treball a les ciutats
4. Les persones i les relacions socials

- EL PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA DELS TEMPS MODERNS

1. L'estructura demogràfica de l'Antic Règim.
2. El debat de la transició del feudalisme al capitalisme.
3. Desenvolupament econòmic i lluita de classes en el món rural
4. El triomf del món urbà: industrialització i comerç

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	Resultats d'Aprenentatge	Competències	Grup	Hores Presencials (Aula)	Hores Presencials (Espai virtual)	Hores No Presencials
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	GG	28	20	40
Treballs (T)	In1: Informe escrit 1 In2: Informe escrit 2 In3: Informe escrit 3	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind		2 2 2	30
Seminaris Opcionals	S1: 14 de setembre de 2021: Commemoració del 700 Aniversari de la mort de Dante Alighieri. 11.30h: <i>Set segles de l'entrada de Dante al purgatori</i> , A càrrec de Virgil Ani, professor de llengua i literatura romaneses i de Lectura Dantis a la UB. Sala Víctor Siurana S2: Lectura de Pierre Vilar, <i>Crecimiento y Desarrollo</i> (a concretar) S3: Seminari permanent d'Història, Art i Literatura	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind GG	8		20
Tutories (Tut)	Tutories en aula i individuals Tut1-M (1 h.), Tut2-T (1 h.) Tut3-S (1 h.)	RA1,2,3,4,5,6,7		Ind GG GM		4	

Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind	4		
TOTAL	HTE: 150				30	30	90

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats presencials	Inici	Final	Dia	Horari	Espai
Aula	13/09/2021	21/12/2021	Dm	11-13 h.	1.03
Avaluació	10/01/2022		DI	16-18 h.	2.44
Recuperació	31/01/2022		DI	12-14 h.	0.30

*La presencialitat de l'examen final dependrà de les circumstàncies sanitàries.

Lectures i dates per a les proves de lectura (In1, In2, In3): Lectures a determinar. Estaran disponibles a Recursos del Campus Virtual).

T-In 1: Dilluns, 18 d'octubre de 2021

Reher, David-Sven (2000): "La investigación en demografía histórica: pasado, presente y futuro", *Boletín de la Asociación de Demografía Histórica*, XVIII-II, 2000, pp. 15-78.

Rey Castelao, Ofelia (2017): "Introducción. Desde el Viejo Mundo. Una breve perspectiva historiográfica sobre España", en Rey Castelao, Ofelia y Cowen, Pablo (eds.). (2017). *Familias en el Viejo y el Nuevo Mundo*, La Plata, Universidad Nacional de La Plata, pp. 21-30.

López-Cordón Cortezo, M. Victoria (2015): "Los estudios históricos sobre las mujeres en la Edad Moderna: estado de la cuestión", *Revista de Historiografía* 22, 2015, pp. 147-181.

T-In 2: Dilluns, 15 de novembre de 2021

Meiksins Wood, Ellen (2021): *El origen del capitalismo. Una mirada a largo plazo*, Madrid, Siglo XXI ("Introducción" y "Primera parte: Historias de la transición", pp. 9-80).

T-In 3: Dilluns, 20 de desembre de 2021

Meiksins Wood, Ellen (2021): *El origen del capitalismo. Una mirada a largo plazo*, Madrid, Siglo XXI (Segunda parte: "El origen del capitalismo", pp. 83-134).

Seminari de lectura (dilluns, 29 de novembre): Debat virtual a través de l'eina "Fòrum"

L8: Vilar, P.: «Crecimiento económico y análisis histórico» en *Crecimiento y desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso español*, Ariel, Barcelona, 1980, pp.17-105 (disponible a Recursos del Campus Virtual).

Sistema d'avaluació

Avaluació	Tipologia	Mode	Activitat	%*
Avaluació (Examen)	TA: examen del conjunt de la matèria impartida en M i S / prova escrita	Examen escrit obligatori	Classes Magistrals +Lectures +Manual d'acompanyament (veure sota)	50%
Treballs T-In	T-In1: Informe escrit 1 T-In2: Informe escrit 2 T-In3: Informe escrit 3	Activitat Opcional	T-In1= 10% T-In2= 10% T-In3= 10%	30%
Seminaris	Seminaris diversos Seminari Pierre Vilar	Activitat Opcional	10% 10%	20%
TOTAL				100%

MANUAL D'ACOMPANYAMENT: Donada la situació excepcional, l'examen final es basarà prioritàriament en els capítols que s'indicaran del manual:

Alfonso Mola, M. y Martínez Shaw, C.: *Historia Moderna: Europa, África, Asia y América*, UNED, Madrid, 2015.

Disponible a

googlebooks: https://books.google.es/books/about/HISTORIA_MODERNA_EUROPA_%C3%81FRICA_ASIA_Y_A.html?id=ES0bCgAAQBAJ&redir_esc=y

Parts del manual que formen part de l'avaluació final:

Introducció: La unitat de la Europa Moderna (pp. 15-25)

Bloque I - Siglo XVI. Europa. Temas 1, 2 3 (pp. 27-68)

1-Los caracteres generales de la Edad Moderna

2-Las estructuras económicas

3-Las estructuras sociales

Bloque II - Siglo XVI. Otros mundos. Temas 5 y 6 (pp. 213-251)

Tema 5-Una economía planetaria

Tema 6-Los otros intercambios

Bloque III- Siglo XVII. Europa. Temas 1 y 2 (pp. 259- 285)

Tema 1-La crisis del siglo XVII

Tema 2-La crisis política y social

Bloque V- Siglo XVIII. Europa. Temas 1 (pp. 453-470) y tema 4 (pp. 493-500)

Tema 1-Los antecedentes de la Revolución Industrial

Tema 4-Los orígenes de la Revolución Francesa

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia Bàsica d'Història Moderna (I-Economia i Societat / II-Política i Cultura)

Recursos en línea:

1- APUNTES DE DEMOGRAFÍA de Julio Pérez Díaz (CSIC): Pàgina web i canal de YTB

<https://apuntesdedemografia.com>

<https://www.youtube.com/channel/UCbq5Wgmn08x5Km5f-8yyNJg>

2- MODERNALIA. Recursos para la enseñanza de la historia moderna (UCLM-GEHISP)

<https://www.modernalia.es/>

3- Mapes i altres materials: EL ORDEN MUNDIAL (EOM)

<https://elordenmundial.com/>

1- Aspectes metodològics

Aróstegui, J.: *La investigación histórica. Teoría y método*, Crítica, Barcelona, 1995.

Bonnasie, P.: *Vocabulario básico de la Historia Medieval*, Crítica, Barcelona, 1983.

Cardoso, C.F.S. y Pérez Brignoli, H.: *Los métodos de la Historia*, Crítica, Barcelona, 1982.

Kamen, H.: *Vocabulario básico de la Historia Moderna*, Crítica, Barcelona, 1986.

Kinder, H.-Hilgemann, W.: *Atlas Histórico Mundial. 1. De los orígenes a la Revolución Francesa*, Akal, Madrid, 2006.

Kula, W.: *Problemas y métodos de la historia económica*, Península, Barcelona, 1977.

Langer, W. L.: *Enciclopedia de Historia Universal. La Edad Moderna*, Alianza, Madrid, 1989.

Teruel Gregorio de Tejada, M.: *Vocabulario básico de historia de la Iglesia*, Barcelona, Crítica, 1993.

Vilar, P.: «Crecimiento económico y análisis histórico» en *Crecimiento y desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso español*, Ariel, Barcelona, 1980, pp.17-105.

Vilar, P.: *Iniciación al vocabulario del análisis histórico*, Crítica, Barcelona, 1980.

2-Manuals i obres generals

AA. VV.: *Manual de Historia Universal*, vol. 5 (*Siglos XVI-XVII*) y vol. 6 (*Siglo XVIII*), Historia 16, Madrid, 1995.

AA.VV.: *Historia de la Familia*, 2 vols., Alianza editorial, Madrid, 1988.

Alfonso Mola, M. y Martínez Shaw, C.: *Historia Moderna: Europa, África, Asia y América*, UNED, Madrid, 2015.

Disponible a googlebooks:

https://books.google.es/books/about/HISTORIA_MODERNA_EUROPA_%C3%81FRICA_ASIA_Y_A.html?id=ES0bCgAAQBAJ&redir_esc=y

Aston, T.H. - Philpin, C.H.E. (eds.), *El debate Brenner. Estructura de clases agraria y desarrollo económico en la Europa pre-industrial*, Crítica, Barcelona, 1988.

Bayly, C. A.: *El nacimiento del Mundo Moderno, 1780-1914. Conexiones y comparaciones globales*, Siglo XXI, Madrid, 2010.

Bennassar B.; Jacquart, J.; Lebrun, F.; Denis, M.; Blayaud, N.: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 2005 (5ª edición, original: 1980).

Berg, M.: *La era de las manufacturas, 1700-1820. Una nueva historia de la Revolución industrial británica*,

Crítica, Barcelona, 1987.

Bois, G.: "Què és el feudalisme?", *L'Avenç*, núm. 33, 1980, pp. 23-30.

Boorstin, D. J.: *Los descubridores*, Crítica, Barcelona, 1986.

Casey, J.: *Historia de la familia*, Espasa Calpe, Madrid, 1990.

Chartier, R. (dir.): *Historia de la vida privada. Del Renacimiento a la Ilustración*, Taurus, Madrid, 2001.

Constant, J. M.: *Naissance des États modernes*, Belin, Paris, 2008 (1ª edició: 2000).

Dobb, M.: *Estudios en el desarrollo del capitalismo*, Siglo XXI, Madrid (diverses edicions)

Domínguez Ortiz, A.: *Historia Universal. Edad Moderna*, vol. III, Editorial Vicens Vives, Barcelona, 1983.

DuPlessis, R. S.: *Transiciones al Capitalismo en Europa en la Edad Moderna*, Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza, 2001.

Farge, A.; Zemon Davis, N. (dirs.): *Historia de las mujeres en Occidente. 3. Del Renacimiento a la Edad Moderna*, Madrid, Taurus, 1992.

Feliu, G. i Sudrià, C.: *Introducció a la història econòmica mundial*, Universitat de València, València, 2006.

Flandrin, J. L.: *Orígenes de la familia moderna*, Crítica, Barcelona, 1979.

Floristan, A. (coord.): *Historia Moderna Universal*, Ariel, Barcelona, 2002.

Gerhard, D.: *La vieja Europa. Factores de continuidad en la historia europea (1000-1800)*, Alianza universidad, Madrid, 1991.

Goody, J.: *La familia europea*, Crítica, Barcelona, 2001.

Hill, Ch.: *De la Reforma a la Revolución Industrial*, Editorial Ariel, Barcelona, 1980.

Hilton, R. (ed.): *La transición del feudalismo al Capitalismo*, Crítica, Barcelona, 1980.

Hinrichs, E.: *Introducción a la Historia de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 2001 (orig. 1980).

Història d'Europa Oxford

1-Cameron, E. (ed): *El siglo XVI*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2006.

2-Bergin, J. (ed.): *El siglo XVII. Europa, 1598-1715*. Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.

3-Blanning, T.C.W. (ed): *El siglo XVIII*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.

Història d'Europa Akal

1-Mackenney, R.: *La Europa del siglo XVI. Expansión y conflicto*, Akal Universitaria, Madrid, 1996.

2-Munck, T.: *La Europa del siglo XVII, 1598-1700*, Akal Universitaria, Madrid, 1994.

3-Black, J.: *La Europa del siglo XVIII, 1700-1789*, Akal Universitaria, Madrid, 1997.

Hobsbawn, E.J.: *En torno a los orígenes de la Revolución Industrial*, Buenos Aires, 1971.

Hobson, J. M.: *Los orígenes orientales de la civilización de occidente*, Crítica, Barcelona, 2006.

Hunt, L. et alii: *The making of the West. Peoples and Cultures, 1320-1830. Vol II: Since 1500*, Bedfords/St. Martins, Boston-NewYork, 2012 (4ª edició).

Iglesias Rodríguez, J. J.; Carmona, J. I.; Gomero Rojas, M.; Núñez Roldán, F.: *Manual de Historia Universal. 5: Siglos XVI-XVII*, Historia 16, Madrid, 1995, pp. 9-27.

- Koenigsberger, H.G.: *El mundo moderno, 1500-1789*, Crítica, Barcelona, 1991.
- Kriedte, P., Medick, H. i Schlumbohm, J.: *Industrialización antes de la Industrialización*, Editorial Crítica, Barcelona, 1986.
- Kriedte, P.: *Feudalismo Tardío y Capital mercantil*, Crítica, Barcelona, 1982.
- Le Goff, J.: *La vieja Europa y el mundo moderno*, Alianza, Madrid, 1995.
- Livi Bacci, M.: *Historia de la población europea*, Crítica, Barcelona, 1999.
- Livi Bacci, M.: *Historia mínima de la población mundial*, Ariel Historia, Barcelona, 2002 (2a edició).
- Marks, R. B.: *Los orígenes del mundo moderno. Una nueva visión*, Crítica, Barcelona, 1992.
- Martínez Ruiz, E.; Giménez, E.; Armillas, J. A.; Maqueda, C.: *Introducción a la historia moderna*, Akal, Madrid, 1994
- Merriman, J. M.: *A History of Modern Europe: from the Renaissance to the present*, W.W. Norton&Co, New York, 2010.
- Mousnier, R.: *Los siglos XVI y XVII. El progreso de la civilización europea y la decadencia de Occidente (1492-1715)*, 2 vols, Destino, Barcelona, 1981.
- Ocampo Suárez-Valdés, J.: *Manual de historia económica mundial*, Ediciones Trea, Gijón, 2011.
- Ribot Garcia, L. (coord.): *Historia del mundo moderno*, Actas, Madrid, 1992.
- Rodríguez Sánchez, A.: *La familia en la Edad Moderna*, Arco Libros, Madrid, 1996.
- Sarti, R.: *Vida en familia. Casa, comida y vestido en la Europa Moderna*, Crítica, Barcelona, 2003.
- Schultz, H.: *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercados y banqueros*, Siglo XXI, Madrid, 2001.
- Tenenti, A.: *La Edad Moderna, siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 2003 (2ª ed. revisada)
- Thompson, E.P.: *Costumbres en común*, Editorial Crítica, Barcelona, 1995.
- Thompson, E.P.: *Tradición, revuelta y consciencia de clase. Estudios sobre la crisis de la sociedad preindustrial*, Editorial Crítica, Barcelona, 1979.
- Trevor Aston (comp.): *Crisis en Europa (1560-1660)*, Alianza, Madrid, 1983.
- Wiesner, M. E.: *Early Modern Europe, 1450-1789*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006
- Zeller, O.: *La Ciudad Moderna*, vol. III de Pinol, J. L. (dir.): *Historia de la Europa Urbana*, Publicacions de la Universitat de València, València, 2010.